

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An excommunicatus denunciandus, & evitandus possit confere
Sacramenta? Et an per accidens in variis casibus etiam nominatim
excommunicatus, & evitandus possit excusari à peccato Sacramenta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

afferat indignitatem, aut indecentiam, propter quam fit contra rectam rationem in illa conferre sacramentum. Ego non video hanc impugnationem aliquam speciem probabilitatis habere. Nam suppositum illud est verissimum; quis enim non videt, quod ligatus excommunicatione minori, quam incurrit per communicationem cum excommunicato majori excommunicatione, ut videbimus nunc *infra*, transgreditur preceptum de vitando excommunicato, quod est peccatum veniale? Unde etiam si penitentia commissi peccati, adhuc non habet omnem decentiam, quam habere debent regulariter ministrantes eadem sacramenta, quia illa poena est deformitas sufficiens: licet ergo ibi non esset peccatum, sed per contritionem esset delictum, non sequitur quod illa simplex poena censura non inducat deformitatem, propter quam ministrando in illa peccet. Nam etiam irregularis non habet peccatum, ut puta, quia per contritionem illud deletur, & tamen peccat celebrando propter illam deformitatem poena irregularitatis. Et haec omnia docet Faber *loc. cit.*

2. Sed his non obstantibus puto opinionem Suarez probabilem esse, quam tueretur novissimè Adamus Tannerus *tom. 4. disp. 6. q. 8. dub. 2. n. 25. Valer. ubi infra*, qui citat Sotum, Ancharanum, Covarr. & Martinum Ledesim. Verum ego puto neque peccare venialiter. Unde Moscolo *in summ. tr. 16. c. 3. n. 2. sic ait.* [La dificultad que a los Autores trae rebueltos es, si el descomulgado con descomunión menor administrando los Sacramentos peca venialmente? y nace la dificultad del cap. ult. de Cler. excom. donde dize. Conferendo tamen graviter peccat. tratando deste descomulgado. Dexadas opiniones y explicaciones parece llano y certissimo, que pues le está prohibida la participación activa de los Sacramentos, que es poderlos administrar por ningún derecho, que ministrando no peca, ni mortal, ni venialmente, y así en las palabras referidas del Capitulo sin duda habla el Pontífice del Clerigo que administra el Sacramento, y juntamente celebra, y este tal peca mortalmente, como el texto dize, graviter, y explicar, que graviter sea venialmente, no se dexa entender bien.] Ita ille, & ego. Unde ex his refellendus est Doctor Sahagun, insignis Canonista Salmantinus, qui, teste Valero *ver. excommunicatio. differ. 3. n. 2.* publicè docuit peccare mortaliter excommunicatum minori excommunicatione, administrando aliis sacramenta, quamvis ea ipse non recipiat.

3. Notandum est tamen hic obiter contra Sylv. *ver. excommunicatio 4. n. 1.* sequutum Paludanum quod confessus excommunicato minori excommunicatione non tenetur reiterare Confessionem; nam, ut bene observat ex Soto Faber *ubi sup.* hoc aperte repugnat verbis textus Canonis, in quibus aperte dicitur quod sacramentum collatum ab huiusmodi excommunicato, non caret sua virtute & effectu. Quod etiam dicit *ibidem* Sylvest. huiusmodi excommunicatum conferendo sacramenta peccare quoad Deum, non quoad Ecclesiam, est falsum, quia cum haec censura fit ab Ecclesia posita, peccat nedum quoad Deum, sed quoad Ecclesiam.

RESOL. XIV.

An quis ministrat Sacramentum Baptismi, Penitentiae, &c. cum excommunicatione minori, peccat mortaliter, vel saltem venialiter? Ex p. 3. tract. 4. Resol. 56.

§. 1. Peccare mortaliter docet Vasq. *in 3. part. tom. 4. tract. de excom. dub. 4. n. 4.* tum ex cap. si celebrat, de cler. excomm. tum ex iure divino; supposita enim excommunicatione in aliquo, irreverentia gravis erit ita sacramenta ministrare.

2. Secunda opinio putat esse in tali administratione tantum peccatum veniale, & ita docent Covarr. *in cap. alma mater. p. 1. §. 8. n. 2.* Sotus *in 4. sent. dist. 12. q. 2. art. 3.* Avila *de cens. part. 2. c. 6. disp. 12. dub. 3.* Medina *in sum. lib. 1. c. 11. §. 6.* Sayr. *de cens. lib. 2. c. 22. n. 17.* Coninch. *de sacrament. disp. 14. dub. 17. n. 264.* Reginald. *in praxi tom. 2. lib. 32. c. 14. n. 242.* & alij.

3. Sed his non obstantibus aliqui docent, ministrantem sacramenta cum excommunicatione minori nullam culpam venialem committere. Et ita tenet Filliuc. novissimè *tom. 2. tr. 13. c. 2. num. 24.* qui respondet ad cap. si celebrat, idem docent Henricq. *lib. 13. cap. 3. n. 5.* & alij; non videtur tamen à priori sententia recedendum, cum in textu expressè dicatur quod peccet.

RESOL. XV.

An excommunicatus denunciatus, & vitandus possit conferre sacramenta?

Et an per accidens in variis casibus etiam nominatim excommunicatus: & vitandus possit excusari à peccato Sacramenta ministrando, qui in textu huius resolutionis explanantur, & tota doctrina huius Resolutionis est valde notanda, & in mente tenenda pro praxi?

Et quid dicendum est de excommunicato tolerato, in quo casu sunt etiam multa valde notanda?

Et docetur, quod excommunicatus etiam non toleratus valide offert Sacrificium Missae, si Sacerdos est, ejusque fructum, qui ex opere operato habetur, valide cui voluerit, applicat, modo hic ejus sit capax. Ex p. 5. tr. 9. Resol. 83.

§. 1. Respondeo excommunicatum denunciatum, qui vitandus communiter appellatur, esse privatum activa sacramentorum communicatione, & sacrificij oblatione, cap. latores, de Clerico excommunicato ministrante, & cap. si celebrat, eodem tit. idque sub peccato mortali, quia tam gravis materia est actio ministrandi, quam recipiendi sacramentum. Excusatur tamen primò per ignorantiam invincibilem, & naturalem inadvertentiam, cap. Apostolica, de Cler. excom. ministrante. Secundo per necessitatem proveniente ex vi, aut metu gravi, aut articulo, vel periculo mortis, ut constat ex illa, in qua potest esse parvulus non baptizatus. De aliis sacramentis quidam negant, sed idem probabilis est de sacramento Penitentiae, ut pote medio juris divini, & per se ad salutem necessario, nec est improbabile de sacramento Eucharistiae propter ejus summam utilitatem, & praecipui divini necessitatem. Ita Mercer. *de Sacram. in 3. p. q. 21. dub. 5.* cui adde Guttier. *in qq. can. lib. 1. cap. 1. n. 65.* Raynaud. *de monitor. p. 2. c. 2. n. 23.* & Praepos. *in 3. p. q. 2. de excomm. dub. 8. n. 44.* ubi sic ait:

Per accidens variis casibus potest excusari à peccato. Primò si excommunicatus etiam nominatim gravi metu adigatur ad celebrandum, modò id non fiat in contemptum Censurae, & Religionis, non peccat celebrando, v. g. si Princeps volens audire Sacrum die Dominico, nec habens alium, quam nominatim excommunicatum, illum gravi metu adigat, ut celebret, hic si non possit commodè declinare, potest

Sup. conter. to in hac Resol. & in Ref. prae- rita, & in tom. 5. tr. 1. Resol. 182. § sed primò.

Sup. hac ignorantia invincibilis, seu inadvertentia naturalis, aut metu gravi, articulo, vel periculo mortis, contentis in hoc textu cursum in Resol. seq. §. ult.

Sup. hoc primò in Resol. seq. à principio, & si placet in tom. 7. tract. 5. lege doctrinam, §. Secundo Resol. 76.

potest non obstante censura celebrare absque peccato. Secundo si excommunicatus non possit abstinere à sacro faciendo absque infamia, vel scandalo, quod non tantum verum est in eo, cujus excommunicatio est planè occulta, sed etiam in eo, cujus excommunicatio in alio loco est publica, quamvis enim hypothesis non ita possit inveniri respectu loci, in quo publicè constat de excommunicatione, si tamen excommunicatus ad alium locum se transferat, in quo ejus censura est ignota, nec possit ibidem sine nota abstinere à sacro, potest sine peccato & violatione censura celebrare. Tertio si id esset necessarium ut detur communicatio moribundo, cui aliter non possit succurri, cum enim in illo articulo communicatio variis casibus possit esse moribundo necessaria ad salutem, Ecclesia non videtur cum tanto periculo & spirituali detrimento fidelium prohibere excommunicato, ne celebret; propter quam rationem si Sacerdos ipsemet excommunicatus sit morti vicinus, nec habeat alium cui possit confiteri, & à quo possit Eucharistiam recipere, potest celebrare & se ipsum excommunicare. Hæc omnia Præpositus, cui adde Cornejo in 3. p. 17. §. 5. de excomm. disp. 10. §. 1. dub. 1. ubi sic ait. Infero primo excommunicatum denunciatum, cui imminet mortis periculum, nisi sacramenta ministraret, possit licitè ministrare, quod intelligendum est cum duplici limitatione. Prima quòd scandalum non sequatur, nec Religioni inferatur injuria, ut contingeret, si talis ministratio extorqueretur in contemptum & vilipendium legis Ecclesiasticæ, nam tunc prius debet mori, quam sacramenta ministrare. Altera est, quod intelligatur de ipsis sacramentis dumtaxat, quæ valde possunt ab excommunicato celebrari, de quibus dicemus infra, nam de Pœnitentia, v. g. quam non potest validè ministrare, nullo metu potest ejus celebratio excusari. Infero secundo excommunicatum denunciatum in uno loco posse licitè in alio, ubi ejus excommunicatio ignoratur, administrare sacramenta, si ex eo, quòd non ministrat, sequatur scandalum, aut ejus infamia, vel proprii delicti publicatio, aut aliud grave nocumentum proprium. Infero tertio Sacerdotem excommunicatum denunciatum, aut publicum Clerici percussorem, si non adsit aliquis, à quo prius absolvatur imminente probabili periculo mortis, propriè posse licitè ministrare sibi ipsi sacramentum Eucharistiæ, five ex præconsecratis, five celebrando sacrificium Missæ, & maxime in casu, quo deficiat alius Minister, à quo Eucharistiam sumat. Ratio est, quia licet hoc sacramentum in resumptum non sit simpliciter necessarium ad salutem necessitate mediæ, satis est quòd sit valde utile, ut non teneatur tunc ab eo abstinere cum tanto sui detrimento speciali, & præsertim, si talis Sacerdos fortè non esset contritus, sed attritus dumtaxat existimatus tantum contritus, in quo casu tale Sacramentum erit ei unica causa salutis. Præterquam quòd pro illo articulo mortis tenetur viaticum recipere ex præcepto divino, quod strictius obligat, quam Ecclesiasticum, à quo illud sibi ministrare prohibetur. Ita ille. Unde non est audiendus Avilade conf. p. 2. c. 6. disp. 3. dub. 3. concl. 3. & Palat. in 4. disp. 3. disp. 3. afferentes excommunicatum non toleratum non posse ministrare Eucharistiam moribundo, si sacramentum Pœnitentiæ receperit; non nego tamen cum Cornejo ubi, supra dub. 4. hanc sententiam esse probabilem. Sed quoad excommunicatos toleratos non desinam hic apponere verba Raynaudi de monit. p. 2. n. 2. n. 24. ubi sic ait. Quamvis nonnulli DD. de quocumque mini-

stro excommunicato pronuncient eum prohiberi ministrare quæcumque sacramenta, tamen mollior nunc sententia sentit de excommunicato tolerato, quem negat quidem posse se inferre ad sacramentorum administrationem, admittit tamen posse illa administrare si audeat etiam absque necessitate, five sit Pastor, five non sit, neque item fideles eum adeuntes & jure suo utentes peccant, five adversus legem de non communicando, quæ post Martinum V. non urget, five ob cooperationem in peccatum ministri, non enim ulla ibi cernitur cooperatio ad peccatum, quia non peccat minister toleratus, si requisitus ministrat. Hæc Raynaudus. 2. Nota etiam cum Conink. de Sacram. disp. 14. dub. 5. n. 35. quòd excommunicatus etiam non toleratus validè offert Sacrificium Missæ, si Sacerdos est, ejusque fructum, qui ex opere operato habetur, validè cui voluerit, applicat, modò hic ejus sit capax, quia has actiones facit immediatè in persona Christi & potestate ab eo accepta, nec in iis pendet ab Ecclesia. 3. Notandum est etiam hic excommunicatum toleratum licitè conferre sacramenta, quoties aut ipsius gravis necessitas, aut notabilis proximi utilitas id exigat. Hinc Præpositus ubi supra num. 44. observat quòd Pastor excommunicatus toleratus potest celebrare ut subditi Sacram. audiant die præcepto, si id requirant alio deficiente, qui possit substitui, quia subditi petendo, non peccant, cum jura habeant, & per Extravag. ad evitanda, non vetentur cum eo communicare. Unde Sacerdos Sacram. faciens ad illorum instantiam non peccat, nec solum Pastor, sed etiam alius Sacerdos excommunicatus toleratus rogatus potest ob populi utilitatem celebrare, nullo tamen modo potest sese ingerere. 4. Unde Filiuc. tom. 1. lib. 12. c. 3. n. 72. docuit etiam quòd Sacerdos, qui non tenetur ex officio, si is qui petit, habet saltem communem necessitatem, & non sit alius, potest sine peccato ministrare Sacramenta. Imò plus addam, nec desinam hic apponere verba Joannis Præpositi loc. cit. n. 52. ubi docet, quòd licet excommunicatus toleratus, si se ingerat administrationi Sacramentorum, peccet, ita ut ultrò se offerat ad illa conferenda, & etiam non rogatus; si tamen non censeatur se ingerere, sed ea conferat aliis petentibus non peccat; quia cum alij non teneantur eum vitare, etiam in sacramentis, non peccant contra censuram, quòd ab eo peccant sacramenta, nec etiam peccant quòd eum inducant ad peccatum, & proinde non apparet, ex quo capite peccet excommunicatus, quia excommunicatus non potest dici peccare in eo, quòd juxta qualitatem actionis, quæ ab eo petitur, converteretur cum aliis iisdem petentibus. Unde Sotus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. in 6. propos. censet Pastorem excommunicatum posse induci ad sacramentum ministrandum, quamvis propositione 7. existimet non posse induci eum, qui non est Pastor. Verum ex ratione à nobis facta patet utrumque posse induci, quia non fundamur in eo quòd Pastor teneatur sacramenta suo paræciano ministrare, sed in eo, quòd alij possint cum eo conversari absque violatione censura juxta qualitatem actionis, in qua conversari cupiunt, & quòd Sacerdos non se ingerens, sed conversans, rogatus ab aliis non peccet; quæ ratio etiam locum habet in eo, qui non est Pastor. Unde non solum Pastor rogatus potest absque peccato præbere Eucharistiam suo paræciano petenti, sed etiam alius Sacerdos toleratus à quo similiter Sacramentum petitur nec est absurdum, imò probabile, etiam detur co-

communicatis toleratis contentis in hoc textu, leg. infra Notandum, hujus Ref. & aliam Ref. ejus not. Sup. hoc prope finem §. 1. huius Ref. à Veris. Quamvis & infra in Resol. 17. & in aliis ejus not. Sup. doctrina contenta in hoc textu usque ad annot. seq. in Resol. dictæ annot. à Petes. Sup. hoc, & seqq. in hoc §. infra, ex Ref. 9. legis doctrinam, §. sed quid, usque in fin. doct. Ref. & vide etiã §. 9. & Ref. ejus annot.

INTION. Opera Tom. 1. II E III

pia alterius, à quo Sacramentum poſſet recipi, nec quicquam probant ea, quæ adfert Vaſquez *dub. 3. de excomm. num. 1. & ſeq.* Hæc præpoſitus, quæ ſunt valdè notanda.

§. Igitur ex omnibus ſupradictis apparet in articulo mortis poſſe excommunicatum etiam non toleratum conferre ſacramentum Baptiſmi, Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ. Reſtat modò inquirere, quid dicendum de aliis quatuor ſacramentis? Reſpondetur nec licetè peti, nec dari poſſe in eodem mortis articulo ab excommunicato denunciato. Ratio eſt, quia non ſunt neceſſaria ad ſalutem; hoc tamen intelligendum eſt per ſe eo regulariter loquendo, nam contingere poſſunt aliqui caſus, in quibus liceat aliqua ex illis ſacramentis miniſtrare. Primus eſt, quando exiſtens in articulo mortis non poſſet ſacramentum Pœnitentiæ, neque Euchariſtiæ recipere, quia nullum dedit contritionis, neque motus ſignum, nam tunc probabilius iudico licitum eſſe miniſtrare illi à tali excommunicato ſacramentum Extreme-Uncionis, ut ſi fortè infirmus erat attritus, fiat per tale ſacramentum contritus; & ratio eſt, quia in illo caſu jam tale ſacramentum eſt reſpectu illius infirmi moraliter neceſſarium ad ſalutem. Secundus eſt de ſacramento Ordinis in caſu, quo in aliqua provincia remota eſſet penuria ſacerdotum, & non eſſet niſi unus Episcopuſ, & ille eſſet excommunicatus, denunciatus, aut publicuſ Clerici percuoſſor, in quo caſu ſine damno communi licetè poſſit ſacramentum Ordinis miniſtrare. Tertius in ſacramento Matrimonij, quando Parochuſ excommunicatus denunciatus aſſiſtit Matrimonio ejuſ, qui articulo mortis duxit uxorem, quam antea habuerat concubinam, quia ita expedit ſaluti ſpirituali ipſiuſ infirmi, vel temporalì commodo filiorum; tum quia hæc neceſſitas eſt graviffima, tum etiam, quia Parochuſ non eſt veruſ Miniſter huiuſ ſacramenti. Et ita docet Cornejo in 3. p. tr. 5. de excomm. §. 1. dub. 4.

Sup. hoc infra in Ref. 19. §. Verum, in fine, & in tom. 2. tr. 4. Ref. 30. §. 1. & 32.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 6. ex Ref. 84. §. Vnde, ad medium, à verſ. Nota.

RESOL. XVI.

An excommunicatus vitandus ex metu mortis poſſit miniſtrare Sacramenta? Ex p. 5. tr. 9. Ref. 96.

Sup. hoc curſum in diverſis verſ. §. 1. Ref. præteritæ, & quamvis minime ſup. hoc, ſi legis tamen in tom. 2. tr. 6. doctrinam Ref. 136. & in to. 7. tr. 5. Ref. 76. per totam, & aliarum Ref. fol. & 66. eorum annotationuſ doctrinam repleris pro ſolutione huiuſ quæſt.

§. 1. Difficultas eſt poſt denunciationem & publicationem nominatim factam, & negativè reſpondet Sylveſt. *ver. excommunicatio 5. m. 6. Navarr. cap. inter verba 11. quæſt. 3. præct. 3. art. 8. & alij.*
 2. Non deſunt tamen aliqui, qui dicant poſſe ad vitandum periculum mortis, quia lex non obligat eum tanto periculo. Verùm Vaſquez *dub. 7. n. 15.* docet: apertè in ſacramentis licitam non eſſe talem communicationem, neque illi licere adminiſtrare, quia ſemper datur, vel recipitur ab indigno, nempe ab excommunicato, & eſt de jure divino naturali hoc præceptum, ac proinde nunquam licet, & *tom. 4. in 3. p. q. 93. art. 1. n. 16. & n. 17.* Refert ſub diſtinctione varios modos philoſophandi, & citati *dub. 7. doctrinam tradidit 1. 2. diſp. 161. c. ult. num. 27.* addidit tamen: poſſemus dicere licitum hoc eſſe, non quia licitum ſit manente excommunicatione, ſed quia pro tali eventu Eccleſia non vult aliquem excommunicare; quæ ſententiæ mihi placent, & videntur rem hanc exactè explicare. Nec probo id, quod Suar. *diſp. 11. ſect. 1. n. 10.* videtur dicere, non poſſe excommunicatum metu mortis communicare alium, & hæc omnia docet Turrianuſ *lib. 2. diſp. 10. dub. 3.*

3. Non definam tamen hic etiam apponere verba Philip. Fabri *de cenſ. in 4. ſent. diſt. 25. q. 1. diſp. 4. cap. 4. n. 165.* ubi ſic ait: Certum eſt excommunicatum, denunciatum, & publicum percuoſſorem Clerici peccare mortaliter adminiſtrando aliquid ſacramentum. Tamen eſt difficultas ſpecialis, an in aliquo caſu excuſetur à peccato, ita quòd poſſit ſine periculo miniſtrare: Ad quam breviter reſpondetur primò excuſari per ignorantiam invincibilem, naturalem oblivionem, vel inadvertentiam, ut ſuprà diximus de receptione paſſiva: Secundo excuſatur gravi aliqua neceſſitate. Gravis autem neceſſitas poſſet provenire ex tribus capitibus. Primò ex parte miniſtri. Secundo ex parte illius, cui miniſtratur. Ex parte miniſtri poſſet vel extrinſecus provenire, ut ſi per vim & metum inducatur ad præbendum aliquid ſacramentum alicui, vel ad celebrandum Miſſam, & quoad hoc dicendum eſt, ſicut dictum eſt ſuprà, quòd quando eſt timor cadens in conſtantem virum, excuſat, & multò magis viſ. Vel poſſet provenire intrinſecus, ſcilicet ne ſe infamet, aut occultum ſuum delictum publicet, & aliquid ſimile, propter quòd licetè poſſit dimidiare confeſſionem, ut ſuprà de paſſiva receptione diximus, quia eadem eſt ratio de activa, & paſſiva receptione ſacramentorum. Ex parte ſuſcipientis poſſet eſſe neceſſitas quoque quæ excuſet à peccato excommunicatum miniſtrantem activè, ut quando aliqui poſitus in extrema neceſſitate non poſſet habere alium miniſtrum, à quo recipiat ſacramentum neceſſarium ad ſalutem, ut parvulus poſitus in articulo mortis, nec habens alium miniſtrum à quo poſſit baptizari, niſi excommunicatum, dicitur poſitus in extrema neceſſitate recipiendi Baptiſmum, idèd in tali caſu miniſter excommunicatus baptizans non peccat mortaliter, nec venialiter, quia extrema neceſſitas ſuſcipientis ipſum excuſat. Ita Faber.

Sup. hac ignorantia in Ref. 1. not. præteritæ curſum in principio.

Sup. his ſequentiſ in hoc §. etiam breviter; ibid.

RESOL. XVII.

An ſit peccatum mortale petere Sacramenta ab excommunicato tolerato. Ex p. 5. tr. 9. Ref. 133.

§. 1. Reſpondent communiter non eſſe licitum fidelibus ſine cauſa neceſſitatis, aut majoris utilitatis ab eo ſacramenta petere, ſi videlicet aliuſ non excommunicatus præſto ſit, qui æquè utiliter miniſtrare poſſit. Ratio eſt, quòd excommunicatus peccet miniſtrando ſacramenta ſine ulla neceſſitate, ſi aliuſ æquè idoneuſ adſit, cum per ſe indecens videatur, ut præciſuſ ab Eccleſia publica miniſteria Eccleſiæ ſine ulla neceſſitatis ratione obeat. Conſequenter etiam iſ peccat, qui tale quippiam ab eo petit; & ita docet Conink *de Sacr. q. 64. art. 6. dub. 2. & diſp. 13. dub. 2.* Suar. *diſp. 11. ſect. 4. n. 10.* Avila *p. 2. c. 6. diſp. 8. dub. 1. & alij.*
 2. Verùm ego puto contrariam ſententiam eſſe probabilem, & ita hanc ſententiam docet Sotuſ *in 4. diſt. 22. q. 1. art. 4. concl. 1.* & Sanchez *de matrim. lib. 7. diſp. 9. n. 8.* unde Layman *lib. 2. tract. 5. p. 2. cap. 5. n. 5.* ſic ait: Improbabile non eſt nullam eſſe culpam petere ſacramentorum adminiſtrationem ab ejuſmodi excommunicatis toleratis, propterea quòd Conſtantiènſe Concilium fidelibus abſolute conceſſerit facultatem communicandi cum talibus, tam in ſacris, quàm politicis, conſequenter neque ipſoſ excommunicatos præciſè ob cenſuram peccare, ſi rogati ſacramenta miniſtrent, modò ſe non ingerant. Ita ille, & ego fuſuſ alibi.

Sup. hoc Reſol. poſt præteritam, §. Vnde, à medio verſ. Vnde, ſed lege ibi à §. Notandum, & ſi vacatio lege cam per totam, & infra ex Ref. ſeq. Vide §. ſed difficultas, & ex Ref. 19. §. ſed quid, uſque in ſinem dicitur Ref. & curſum ad lin. 4. Ref. fol. 20. & in tom. 5. tr. 4. ex Ref. 14. §. 2. ſignanter à lin. 7. & verſ. ſed etiam.

* Alibi in Ref. & 66. not. præteritæ.

RESOL.